

Miljö- och energidepartementet

Rättssekretariatet
Christina Nordenbladh
Energienheten
Andreas Kannesten
Martin Palm
103 33 STOCKHOLM

**Remissyttrande angående promemorian Genomförande
av ändringar i direktivet om förnybar energi – ILUC, DNr:
M2017/00720/R**

Lantmännen har följande att anföra angående rubricerad remiss.

Övergripande synpunkter

Lantmännen ser stora möjligheter för jord- och skogsbruket vad gäller produktion av hållbara och klimateffektiva biodrivmedel. Lantmännen har genom sina omfattande och långvariga satsningar på bland annat produktion av klimateffektiv etanol gått i bräschen på området sedan 1980-talet. Genom produktionen vid Lantmännen Agroetanol visar Lantmännen att det i ett världsledande bioraffinaderi går att producera etanol med en klimatgasreduktion på över 90 %, biogas, protein för animalie- och humankonsumtion samt grön kemi från spannmål och restprodukter i full kommersiell skala. I produktionen sker utvinning av stora mängder koldioxid (Carbon Capture and Recycling, CCR), vilken sedan används som förnybar kolsyra i livsmedels- och pappersindustrin.

Minst 2,2 miljarder kr har investerats i Agroetanol och produktionen i hela värdekedjan beräknas sysselsätta upp till 500 personer och skapa stort mervärde för den lokala ekonomin i Norrköping, Östergötland och kringliggande regioner.

Lantmännen vill även lyfta fram samarbetsprojektet Etha (www.etha.se), där Lantmännen samarbetar med Scania om en svenskutvecklade hållbar lösning för tunga transporter. I Etha används Scantias lastbilar som anpassats för drift av etanolbränslet Agro Cleanpower 95 (ACP 95, med 95 % etanol och 5 % additiv) från Lantmännen Agroetanol. Eftersom ACP 95 reducerar växthusgasutsläppen med ca 90 % jämfört med diesel, uppnås nära nog fossilfria tunga transporter med befintliga tekniska fordonslösningar och ett välbeprövat biodrivmedel. Projektets mål är att Scania inom fem år sålt ca 300 lastbilar som förses med ACP 95 via tankstationer från Lantmännen.

Lantmännen är ytterst oroade över pågående utveckling inom EU vad gäller den negativa synen på grödbaserade biodrivmedel. Som tidigare nämnts så producerar bioraffinaderiet Lantmännen Agroetanol en etanol med en

klimatprestanda som är bättre än de flesta andra biodrivmedel, vilket tydliggör hur feltänkt det är att basera styrmedel på råvara istället för klimatprestanda.

Lantmännen ser ett kraftfullt agerande i EU för att skapa goda förutsättningar för anläggningar som Lantmännen Agroetanol som ytterst angeläget och räknar med att regeringen sätter in all kraft i arbetet med påverka EU i rätt riktning.

Kommentarer till ILUC

Lantmännen ställer sig helt emot begränsningen av grödbaserade drivmedel för måluppfyllelse och anser att det är hållbarhet- och klimatnytta som ska avgöra vilka drivmedel som skall användas. Det finns inga sakligt grundade skäl att begränsa jordbrukets bidrag till klimatomställningen och det bör vara markägarens/lantbrukarens beslut att producera det marknaden efterfrågar.

Begränsningen leder obönhörligen till högre utsläpp av växthusgaser, minskad avsättning för jordbruksgrödor och minskad ekonomisk tillväxt på landsbygden.

Det verkar också finnas en idé om att andra förnybara alternativ skulle gynnas av att grödbaserade drivmedel begränsas, men det är endast fossila drivmedel som gynnas av begränsningar på förnybara alternativ. Detta tydliggörs i EU-kommissionens förslag till reviderat förnybartdirektiv, där EUs fordonsflotta 2030 i värsta fall kommer att vara beroende av fossila drivmedel till över 90 %.

Hållbarhetskriterier för mark ska enligt ILUC-förslaget gälla för de restprodukter som uppstår direkt i jord-, skogs- och vattenbruk. Men fortsatt ska inga hållbarhetskriterier med undantag för växthusgasreduktion tillämpas för restprodukter som uppstår i senare led.

Lantmännen anser det är ett rimligt förfarande att skilja på restprodukter i olika delar av kedjan. Eftersom det innebär att en restprodukt direkt från en ohållbar produktion också kommer att betraktas som ohållbar, men samtidigt ställs inte orimliga krav på spårning av råvara i senare led. Dock skulle de föreslagna reglerna innebära att restprodukter från den första bearbetningen av en råvara kan definieras som hållbara utan att uppfylla markkriterierna. Till exempel skulle halm från en spannmålsproduktion tvingas uppfylla markkriterierna, men inte avrenset från kvarnen där spannmålen mals. Ett annat aktuellt fall är att palmolja måste uppfylla kriterierna, men inte PFAD som kommer från första processningen av palmolja.

Lantmännen vill också uppmärksamma på att det verkar ha blivit en felskrivning i promemorian, se gulmarkerat i skärmsklippet nedan.

Restprodukt

Den nuvarande definitionen av restprodukt i 1 kap. 2 § hållbarhetslagen är hämtad från punkt 5.2 i kommissionens meddelande där kommissionen ger exempel på vad som kan utgöra en restprodukt och hur begreppet kan definieras. Detta framgår av regeringens proposition Införande av hållbarhetsbesked i lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och flytande biobränslen (prop. 2010/11:152 s. 20).

Genom ILUC-direktivet har EU-lagstiftaren valt en lösning med separata definitioner för restprodukter från bearbetning respektive restprodukter från jordbruk, vattenbruk, fiske eller skogsbruk. Den nuvarande definitionen av restprodukt bör anpassas till ILUC-direktivets lydelse och definitionen av restprodukt från jordbruk, vattenbruk, fiske eller skogsbruk bör införas i den materiella bestämmelsen i lagen, 1 kap. 3 §, där den har betydelse vid tillämpningen. I denna bestämmelse kommer det att anges att markkriterierna i 2 kap. 2–5 §§ hållbarhetslagen inte gäller för sådana restprodukter som kommer från jordbruk, vattenbruk, fiske eller skogsbruk om restprodukten har uppkommit direkt i en sådan verksamhet och inte i en därmed förknippad industri eller vid bearbetning.

Om Lantmännen

Lantmännen är ett lantbrukskooperativ och norra Europas ledande aktör inom lantbruk, maskin, bioenergi och livsmedel. Företaget ägs av 25 000 svenska lantbrukare, har 10 000 anställda, med verksamheter i ett 20-tal länder och omsätter direkt 37 miljarder kronor på årsbasis och sammanlagt ca 50 miljarder kr om man inkluderar Lantmännens andel i delägda företag i Sverige och utomlands.

Lantmännen består av fyra divisioner där Division Livsmedel är den största med en årlig omsättning på ca 13 miljarder kr. Divisionerna Lantbruk och Maskin omsätter ca 10 miljarder kr var och är båda viktiga affärsparters till våra ägare, de svenska lantbrukarna. Division Energi omsätter ca tre miljarder kr och är Sveriges största företag inom bioenergi. På energiområdet återfinns verksamheter inom fjärrvärme, pellets, etanol, biogas, grön kemi, protein samt alkylatbensin.

Läs gärna mer om Lantmännen på www.lantmannen.com eller i vår års- och hållbarhetsredovisning på <http://lantmannen.com/om-lantmannen/finansiering/information/ars-och-hallbarhetsredovisningar/>

Vi vill också framföra att Lantmännen numera använder remisser@lantmannen.com som enda mailadress för mottagande av remisser och vi skulle vara tacksamma om denna information kunde spridas inom Miljö- och energidepartementet samt övriga Regeringskansliet.

Med vänlig hälsning

Alarik Sandrup
Näringspolitisk chef
Lantmännen

Direkttelefon: 010-556 09 53
E-post: alarik.sandrup@lantmannen.com